

Wymagania edukacyjne z chemii w II klasie gimnazjum na poszczególne oceny

Podręcznik: Świat chemii 2

Nauczyciele chemii w klasach II: Anna Walaszek, Katarzyna Lipska

przybory/pomoce ołówek, gumka, linijka, kredki zeszyt ćwiczeń, podręcznik, platformy edukacyjne.	wycieczki przedmiotowe Kopalnia soli
Formy sprawdzania wiadomości Sprawdziany - waga 3 Kartkówki – waga 2 Odpowiedzi ustne – waga 2 Ćwiczenia/prace praktyczne – waga 1 Prace domowe i prace dodatkowe – waga 1-2 (w zależności od rodzaju pracy) Osiągnięcia w konkursach – waga 1-3 (w zależności od rangi konkursu)	Inne źródła oceny pracy ucznia waga 1 przygotowanie do lekcji praca na lekcji terminowość oddawania prac udział w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych udział w realizacji projektów edukacyjnych doświadczenia uczniowskie

IV. Kwasy

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
Jczeń: wymienia zasady bhp dotyczące obchodzenia się z kwasami definiuje pojęcia: <i>elektrolit</i> i <i>nielektrolit</i> wyjaśnia, co to jest <i>wskaźnik</i> i wymienia trzy przykłady wskaźników – opisuje zastosowania wskaźników – odróżnia kwasy od innych substancji chemicznych za pomocą wskaźników definiuje pojęcie <i>kwasy</i> – opisuje budowę kwasów beztlenowych i tlenowych odróżnia kwasy tlenowe od beztlenowych wskazuje wodór i resztę kwasową we wzorze kwasu wyznacza wartościowość reszty kwasowej	Jczeń: wymienia wspólne właściwości kwasów wyjaśnia, z czego wynikają wspólne właściwości kwasów zapisuje wzory strukturalne poznanych kwasów wyjaśnia pojęcie <i>tlenek kwasowy</i> wskazuje przykłady tlenków kwasowych wymienia metody otrzymywania kwasów tlenowych i beztlenowych zapisuje równania reakcji otrzymywania poznanych kwasów opisuje właściwości poznanych kwasów opisuje zastosowania poznanych kwasów wyjaśnia pojęcie dysocjacja jonowa zapisuje i odczytuje wybrane równania	Jczeń: wyjaśnia, dlaczego podczas pracy ze stężonymi roztworami kwasów należy zachować szczególną ostrożność wymienia poznane tlenki kwasowe zapisuje równania reakcji otrzymywania wskazanego kwasu wykazuje doświadczalnie żrące właściwości kwasu siarkowego(VI) podaje zasadę bezpiecznego rozcieńczania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) wyjaśnia, dlaczego kwas siarkowy(VI) pozostawiony w otwartym naczyniu zwiększa swą objętość planuje doświadczalne wykrycie białka	Jczeń: zapisuje wzór strukturalny dowolnego kwasu nieorganicznego o podanym wzorze sumarycznym projektuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymywać kwasy identyfikuje kwasy, na podstawie podanych informacji odczytuje równania reakcji chemicznych potrafi rozwiązywać trudniejsze chemografy – proponuje sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów

<p>zapisuje wzory sumaryczne kwasów: HCl, H₂S, H₂SO₄, H₂SO₃, HNO₃, H₂CO₃, H₃PO₄ – podaje nazwy poznanych kwasów – opisuje właściwości kwasów: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI) · opisuje podstawowe zastosowania kwasów: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI) · wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) kwasów · definiuje pojęcia <i>jon</i>, <i>kation</i> i <i>anion</i> · zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów (proste przykłady) · wyjaśnia pojęcie <i>kwaśne opady</i></p>	<p>reakcji dysocjacji jonowej kwasów · definiuje pojęcie <i>odczyn kwasowy</i> · zapisuje obserwacje do przeprowadzanych doświadczeń</p>	<p>w próbce żywności (w serze, mleku, jajku) – opisuje reakcję ksantoproteinową zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) kwasów określa odczyn roztworu kwasowego na podstawie znajomości jonów obecnych w badanym roztworze analizuje proces powstawania kwaśnych opadów i skutki ich działania rozwiązuje chemografy opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski)</p>	
---	---	---	--

Wybrane wiadomości i umiejętności wykraczające poza treści wymagań podstawy programowej; ich nabycie przez ucznia może być podstawą do wystawienia oceny celującej. Uczeń:

- omawia przemysłową metodę otrzymywania kwasu azotowego(V),
- definiuje pojęcie *stopień dysocjacji*,
- dzieli elektrolity ze względu na stopień dysocjacji.

V. Wodorotlenki

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Jczeń: · wymienia zasady bhp dotyczące obchodzenia się z zasadami – odróżnia zasady od innych substancji chemicznych za pomocą wskaźników · definiuje pojęcia wodorotlenek i zasada – opisuje budowę wodorotlenków – podaje wartościowość grupy wodorotlenowej – zapisuje wzory sumaryczne wodorotlenków: NaOH, KOH, Ca(OH)₂, Al(OH)₃ – opisuje właściwości oraz zastosowania wodorotlenków: sodu, potasu i wapnia – wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) zasad – zapisuje równania dysocjacji jonowej</p>	<p>Jczeń: – wymienia wspólne właściwości zasad – wyjaśnia, z czego wynikają wspólne właściwości zasad – definiuje pojęcie <i>tlenek zasadowy</i> – podaje przykłady tlenków zasadowych – wymienia dwie główne metody otrzymywania wodorotlenków – zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorotlenku sodu, potasu i wapnia – wyjaśnia pojęcia <i>woda wapienna</i>, <i>wapno palone</i> i <i>wapno gaszone</i> – określa rozpuszczalność wodorotlenków na podstawie tabeli rozpuszczalności – odczytuje proste równania dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) zasad</p>	<p>Jczeń: – rozdziela pojęcia wodorotlenek i zasada – wymienia przykłady wodorotlenków i zasad wyjaśnia, dlaczego podczas pracy z zasadami należy zachować szczególną ostrożność – wymienia poznane tlenki zasadowe – zapisuje równania reakcji otrzymywania wybranego wodorotlenku – planuje doświadczenia, w których wyniku, można otrzymać wodorotlenek: sodu, potasu lub wapnia – planuje sposób otrzymywania wodorotlenków trudno rozpuszczalnych – zapisuje i odczytuje równania dysocjacji jonowej (elektrolitycznej)</p>	<p>Jczeń: – zapisuje wzór sumaryczny wodorotlenku dowolnego metalu – planuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać różne wodorotlenki, także trudno rozpuszczalne – zapisuje równania reakcji otrzymywania różnych wodorotlenków – identyfikuje wodorotlenki na podstawie podanych informacji – odczytuje równania reakcji chemicznych – rozwiązuje chemografy o większym stopniu trudności – wyjaśnia pojęcie <i>skala pH</i></p>

<p>zasad (proste przykłady)</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje nazwy jonów powstałych w wyniku – odróżnia zasady od kwasów za pomocą wskaźników – wymienia rodzaje odczynu roztworów – określa zakres pH i barwy wskaźników dla poszczególnych odczynów 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>odczyn zasadowy</i> – omawia skalę pH – bada odczyn i pH roztworu – zapisuje obserwacje do przeprowadzanych doświadczeń 	<p>zasad</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa odczyn roztworu zasadowego na podstawie znajomości jonów obecnych w badanym roztworze – rozwiązuje chemograpy opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski) – wymienia przyczyny odczynu kwasowego, zasadowego, obojętnego roztworów – interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyn kwasowy, zasadowy, obojętny) – opisuje zastosowania wskaźników – planuje doświadczenie, które umożliwi zbadanie wartości pH produktów używanych w życiu codziennym 	
---	---	--	--

Wybrane wiadomości i umiejętności wykraczające poza treści wymagań podstawy programowej; ich nabycie przez ucznia może być podstawą do wystawienia oceny celującej. Uczeń:

- opisuje i bada właściwości wodorotlenków amfoterycznych.

VI. Sole

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]
<p>Jczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę soli wskazuje metal i resztę kwasową we wzorze soli – zapisuje wzory sumaryczne soli (chlorków, siarczków) tworzy nazwy soli na podstawie wzorów sumarycznych i zapisuje wzory sumaryczne soli na podstawie ich nazw, np. wzory soli kwasów: chlorowodorowego, siarkowodorowego i metali, np. sodu, potasu i wapnia wskazuje wzory soli wśród zapisanych wzorów związków chemicznych opisuje, w jaki sposób dysocjują sole zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej soli (proste przykłady) dzieli sole ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie określa rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli rozpuszczalności wodorotlenków i soli podaje sposób otrzymywania soli trzema podstawowymi metodami (kwas + zasada, metal + kwas, tlenek metalu + kwas) zapisuje cząsteczkowo równania reakcji otrzymywania soli (najprostsze) definiuje pojęcia <i>reakcje zobojętniania</i> i <i>reakcje strąceniowe</i> odróżnia zapis cząsteczkowy od zapisu jonowego równania reakcji chemicznej określa związek ładunku jonu z wartościowością metalu i reszty kwasowej wymienia zastosowania najważniejszych soli, np. chlorku sodu 	<p>Jczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cztery najważniejsze sposoby otrzymywania soli podaje nazwy i wzory soli (typowe przykłady) zapisuje równania reakcji otrzymywania soli (reakcja zobojętniania) w postaci cząsteczkowej, jonowej oraz jonowej skróconej odczytuje równania reakcji otrzymywania soli wyjaśnia pojęcia reakcja zobojętniania i reakcja strąceniowa zapisuje równania reakcji otrzymywania soli (reakcja strąceniowa) w postaci cząsteczkowej korzysta z tabeli rozpuszczalności wodorotlenków i soli zapisuje i odczytuje wybrane równania reakcji dysocjacji jonowej soli dzieli metale ze względu na ich aktywność chemiczną (szereg aktywności metali) wymienia sposoby zachowania się metali w reakcji z kwasami (np. miedź lub magnez w reakcji z kwasem chlorowodorowym) zapisuje obserwacje z przeprowadzanych na lekcji doświadczeń 	<p>Jczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy i wzory dowolnych soli zapisuje i odczytuje równania dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) soli stosuje metody otrzymywania soli – wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania zapisuje równania reakcji otrzymywania soli w postaci cząsteczkowej i jonowej określa, korzystając z szeregu aktywności metali, które metale reagują z kwasami według schematu: $\text{metal} + \text{kwas} \rightarrow \text{sól} + \text{wodór}$ wymienia przykłady soli występujących w przyrodzie – projektuje doświadczenia umożliwiające otrzymywanie soli w reakcjach strąceniowych – formuluje wniosek dotyczący wyniku reakcji strąceniowej na podstawie analizy tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków – podaje zastosowania soli opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski) 	<p>Jczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje substancje, które mogą ze sobą reagować, tworząc sól podaje metody otrzymywania soli identyfikuje sole na podstawie podanych informacji wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w odczynie roztworów poddanych reakcji zobojętniania przewiduje, czy zajdzie dana reakcja chemiczna proponuje reakcję tworzenia soli trudno rozpuszczalnej określa zastosowanie reakcji strąceniowej zapisuje i odczytuje równania reakcji otrzymywania dowolnej soli w postaci cząsteczkowej i jonowej projektuje doświadczenia otrzymywania soli przewiduje efekty zaprojektowanych doświadczeń formuluje wniosek do zaprojektowanych doświadczeń

Wybrane wiadomości i umiejętności wykraczające poza treści wymagań podstawy programowej; ich nabycie przez ucznia może być podstawą do wystawienia oceny celującej. Uczeń: – wyjaśnia pojęcie *hydroliza*, – wyjaśnia pojęcie *hydrat*, wymienia przykłady hydratów, – wyjaśnia pojęcia: *sól podwójna*, *sól potrójna*, *wodorosól* i *hydroksosól*.